

Regler för hantering av investering och anläggning i Klippans kommun

Antagen av Kommunfullmäktige 2015-01-27, § 16, revidering 2017-04-25, § 51, samt 2020-04-27, § 39.

Inledning

Reglerna är en vägledning i arbetet för dem som i olika roller kommer i kontakt med investeringar i kommunen. Syftet är att skapa enhetliga regler för hanteringen och att säkerställa att kalkylering, redovisning och information sker på ett effektivt och professionellt sätt.

Anvisningarna gäller för nämnder och förvaltningar inom Klippans kommun.

Investering

Grundregler investering

Avgränsning mellan investering och driftkostnad

En investering är en kapitalsatsning som får varaktighet under en längre tid. En investering tas upp som anläggningstillgång i balansräkningen och skrivs av under nyttjandetiden.

Anläggningstillgång är en tillgång som:

- är avsedd för stadigvarande bruk
- har en nyttjandeperiod som överstiger 3 år
- I en investering får kringkostnader ingå, såsom beredning av mark (rivning av byggnader etc.), konsultarvode etc.
- är ett väsentligt belopp, innebär att anskaffningen skall överstiga 1 prisbasbelopp (2020 = 47 300 tkr)

– Standardförbättrande åtgärder som reparation och underhåll som förlänger nyttjandetiden räknas som investering med bas i tillämpningen av komponentavskrivning.

– Utgifter för Reparation och underhåll som syftar till att vidmakthålla tillgångens egenskaper ska redovisas som en kostnad den period den uppkommer.

– Vid anskaffning av flera inventarier som har samband (ex datorutrustning och möbler) -beaktas samtliga inköp sammantagna som en anskaffning och bokas som investering. Det samma gäller om anskaffningen är ett led i en större investering.

– Utrednings- och projekteringsarbete som föregår en eventuell investering redovisas som en investeringsutgift och anläggningstillgång fram till att beslut tagits om genomförande. Om

beslut fattas att projektet inte skall genomföras ska investeringsutgifterna bokföras som driftkostnad.

Ansvar för att bedöma vad som skall redovisas som investeringsutgift eller driftkostnad tas av ekonomiavdelningen.

Investeringsredovisning

Investeringar bokförs löpande under året i kontoklass 4-7 och måste kombineras med en projektkod i intervallet 500-999. Avskrivningar och internränta (se nedan) på gjord investering belastar löpande under ett antal år berörd nämnds/förvaltnings driftbudget antingen i form av direkt avskrivnings och räntekostnad eller vid fastighetsinvesteringar i form av ökad hyra från tekniska förvaltningen.

Investeringshantering/beslutsprocess

Förslag till investering

Förslag/beslutsunderlag till samtliga investeringar ska innehålla beskrivning, motivering, prioritering, investeringsbelopp och driftkostnadseffekter av det genomförda projektet. För förslag till investering ska dessutom ekonomisk kalkyl medfölja (se nedan). Saknas korrekt beslutsunderlag tas inte investeringen upp till prövning i budgetprocessen. Undantag för att göra kostnadskalkyl under budgetprocessen, görs för mindre inventarier och underhållsplan för fastighet, gata/park och Va-verksamhet. För dessa investeringar skall kalkyl göras vid projektstart inom ramen för fastställd budget.

Förslag till investering som avser byggnad/anläggning

Berörd nämnd/förvaltning skall i det årliga budgetarbetet lyfta behov om investeringar för de närmaste fyra åren. Behoven ska innan dess tagits upp med förvaltningens egen lokalsamordnare så att behoven finns med i förvaltningens lokalbehovsplan och ska därefter följa resterande del av den process som Klippans kommuns lokalförsörjningsplan innebär (§ 20 KS 2018.0031)

Beslut om investeringar i fastigheter

I samband med att den årliga lokalförsörjningsplanen antas fattar Kommunstyrelsen beslut om genomförande av investeringar för nästkommande tre år. Resterande år i lokalförsörjningsplanen, det vill säga från år 4 hanteras som preliminära investeringar.

Investeringar för nästkommande tre år som bedöms kosta mer än 25 mnkr går vidare till Kommunfullmäktige för principbeslut för genomförande.

Kommunfullmäktige fattar beslut om anslagsfinansiering av beslutade investeringar som ska genomföras och investeringsbelopp via det årliga budgetarbetet och investeringsbudgeten för nästkommande år och planår.

Övriga större investeringar som bedöms kosta över 25 mnkr fattar Kommunfullmäktige särskilda genomförandebeslut om. Övriga investeringar hanteras via ordinarie budgetprocess.

Investeringskalkyl

Investeringskalkyl skall alltid medfölja förslag till investering. Investeringskalkylen skall innehålla följande:

- Tydlig verbal beskrivning av investeringen
- Beräknad totalkostnad
- Beräknad livslängd/avskrivningstid fördelad i komponenter där så är tillämpligt
- Beräknade driftkostnader i form av avskrivning, internränta samt övrig driftkostnad
- Beräknade driftintäkter, t ex hyra
- Beräknad ev. besparing i driftskostnad över tid
- Alternativ till investeringen – här bedöms vad som blir billigast över tid (livscykelkostnad). Frågan lyfts om att köpa rätt kvalitet, begagnat eller nytt, andra sätt att lösa behovet etc.

Beslut om investering

Kommunfullmäktige fattar beslut om investeringar i det årliga budgetarbetet. Beslutet avser investeringar för det kommande året samt plan för ytterligare 3 år. Investeringsplanen arbetas fram i budgetarbetet under våren och beslutas av kommunfullmäktige. Tidigare ej kända investeringar läggs som huvudregel det sista året i planperioden. Det är endast år 1 (budgetåret) som innebär beslut om investering. Övriga år i planperioden är endast en inriktning och omprövas i varje budgetarbete.

Kommunfullmäktige beslutar om varje investering som ett objekt. Det innebär att nämnd/förvaltning inte själv har rätt att omfördela mellan olika objekt i fastställd investeringsbudget. Omfördelningar mellan investeringsprojekt samt reviderade budgetbelopp i förhållande till fastställd investeringsbudget med en beloppsgräns på max 5 mnkr per projekt beslutas av Kommunstyrelsen under innevarande år. Överstiger omfördelningen/revideringen 5 mnkr per projekt fattas beslut av Kommunfullmäktige under innevarande år. Nyttillkomna investeringar ska beslutas av Kommunfullmäktige.

Objektet ”reinvestering i fastigheter” utgör ett objekt och omfördelning inom objektet kan beslutas av tekniska förvaltningen. Kommunstyrelsen skall dock löpande informeras om förändring/omfördelning inom objektet (se nedan under investeringsuppföljning). Kommunstyrelsen har också ett anslag för oförutsedda utgifter som styrelsen själv disponerar över.

Uppstår det under året behov av akut investeringsåtgärd krävs beslut från kommunfullmäktige, alternativt från kommunstyrelsen inom ramen för kommunstyrelsens anslag för förfogandemedel (se ovan).

Upphandling av investeringar

Upphandling sker alltid med lagen om offentlig upphandling (LOU) eller motsvarande lag som grund. Avser upphandlingen belopp över 100 tkr ska dokumentation ske över hur inköpet gått till (dokumentationsplikt enligt lag).

Då upphandlingen överstiger gränsen för direktupphandling (2020= 615 312 kr) skall förfrågningsunderlaget före utskick kontrolleras av kommunledningsförvaltningens upphandlingsenhet. Tekniska förvaltningen har dock tillstånd att göra upphandlingar av entreprenader utan kontroll av upphandlingsenheten.

Avvikelse från beslutad nivå

Om en nämnd/förvaltning befarar att budgeten för ett investeringsprojekt kommer att överskridas eller om det sker väsentliga förändringar i tidplanen skall anmälan snarast göras till kommunstyrelse/kommunfullmäktige. Anmälan ska innehålla en analys av orsakerna till den befarade budgetavvikelsen samt hur stor budgetavvikelsen beräknas bli. Möjlighet till alternativ kostnadsnivå skall också lyftas fram. Kommunstyrelsen/kommunfullmäktige bedömer då om projektet skall stoppas, minska i omfattning eller fortsätta med en accept av budgetavvikelse. Vid accept skall kommunfullmäktige besluta om finansiering av den utökade investeringsnivån.

Investeringsuppföljning

Investeringsuppföljning per projekt ska göras efter april, augusti (delårsrapport), oktober samt i bokslut efter december månad. Analysen skall omfatta samtliga projekt men inrikta sig på väsentlighetsprincipen, vilket innebär fokus på större avvikelser mot budgeten. Förutom analys av stora avvikelser skall även annan relevant information lämnas, exempel tidigareläggningar/förseningar av projekten.

Uppföljningen ska presenteras vid kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde månaden efter uppföljningsmånaden. Decemberuppföljningen rapporteras i samband med årsbokslutet.

Slutredovisning/uppföljning av investeringen

Så snart investering slutförts (det bedöms inte tillkomma ytterligare utgifter) skall slutredovisning ske i närmast följande investeringsuppföljning (se ovan). Investeringen skall slutredovisas enligt mall (bilaga 2) till den ekonom som ansvarar för anläggningsredovisning så att aktivering kan ske, dvs avskrivning och ränta påförs.

Skriftlig slutredovisningen skall innefatta:

- Investeringsobjekt (benämning enligt budget)
- Projektnummer i bokföringen
- Budgeterad utgift totalt samt i förekommande fall även uppdelat på olika budgetår
- Redovisad utgift för investeringen
- Differens mot budgeterat belopp
- Utförlig beskrivning av differens
- Övrig relevant information om genomförd investering

ANLÄGGNINGAR

Anläggningsregister

Investeringar läggs löpande in i anläggningsregistret så snart de färdigställts och tas i bruk. Anläggningstillgångar tas i bokföringen upp till värdet vid anskaffningstillfället. Vid större etappvisa investeringar aktiveras etapp i samband med färdigställandet. Investeringar som löper över flera år (pågående investeringar) bokförs på ett specifikt balanskonto tills de är färdigställda.

Anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar

Inom redovisning är en immateriell anläggningstillgång en sådan anläggningstillgång som har ett bestående värde för Kommunen utan att vara synligt påvisbar. Den kan antingen vara upparbetad av företaget eller inköpt.

Immateriella anläggningstillgångar får tas upp som tillgångar bara om de har ett väsentligt värde för Kommunen under kommande år. Om utgiften inte kan förutses ge intäkter eller kostnadsminskningar under kommande räkenskapsår får den inte tas upp som en tillgång, utan ska kostnadsföras direkt.

En eventuell aktivering av en immateriell tillgång skall alltid göras av ekonomikontoret.

Mark, byggnader och tekniska anläggningar

- Markreserv - Den del av fastighetsvärdet som utgör markvärde ska inte avskrivas då mark förutsätts ha en obegränsad livslängd och bestående värde.
- Verksamhetsfastigheter - Med verksamhetsfastigheter avses särskilda boenden samt skol- och förvaltningsfastigheter
- Fastigheter för affärsverksamhet - Fastigheter för affärsverksamhet innefattar VA-verksamhetens anläggningar samt andra industriella anläggningar och industrispår.
- Publika fastigheter - Publika fastigheter omfattar gator, vägar, offentlig belysning, grönområden, parker och lekplatser
- Fastigheter för annan verksamhet och övriga fastigheter
Exempel: koloniträdgårdar, tomträttsmark, bostäder och sport o fritidsanläggningar.
- Exploatering - Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa, förädla och iordningsställa kommunens mark med gator, parker och VA för bostadsområden. Betraktas som anläggningstillgång till dess beslut om detaljplan för det aktuella området vunnit laga kraft. Efter laga kraftvunnet beslut om klassificeras objektet från anläggnings- till omsättningstillgång.

Maskiner och inventarier

Till inventarier räknas fordon, maskiner och inventarier för stadigvarande bruk.

Vad gäller anskaffning av flera inventarier, med ett naturligt samband, skall anskaffningen avse det samlade värdet.

Kulturtillgångar som t ex konst och annan utsmyckning sjunker som regel inte i värde och blir därför inte föremål för någon avskrivning.

Utgifter för dataprogram skall som regel kostnadsföras direkt. Dataprogram som specialanpassats och uppfyller investeringskriterierna kan aktiveras.

Investeringsbidrag

Om investeringsbidrag finns bokförs det som en intäkt och skrivs av i anläggningsregistret. Investeringsbidraget räknas inte av från kostnaden av investeringen, utan avskrivningen för kostnad och investeringsbidrag redovisas separat.

Kapitalkostnader

Räntor och avskrivningar

Investeringar genererar kapitalkostnader när projektet eller etapper i projektet är klart.

Kapitalkostnader debiteras ut månaden efter det att investeringsprojektet färdigställts. Inventarier som bokförs som investering aktiveras direkt och kapitalkostnader debiteras månaden efter inköp.

Kapitalkostnaden består av avskrivning och internränta. Avskrivningen kan ses som en delbetalning som erläggs under hela avskrivningstiden och motsvarar som helhet investeringsbeloppet. Internräntan som beräknas på det bokförda värdet betalas till finansförvaltningen och skall motsvara den ränta kommunen betalar vid upplåning av medel över sikt.

Kapitalkostnaden är störst vid anskaffningstillfället och sjunker (=räntedelen) efterhand som anläggningen skrivs av.

Komponentavskrivning

Sedan 2014 ska kommuner och landsting tillämpa komponentavskrivning.

Rådet för kommunal redovisning (RKR) har utkommit med ett krav för tillämpning av komponentredovisning. RKR är ett normgivande organ som främjar god redovisningssed utifrån lagen om kommunal redovisning. Klippans kommun tillämpar komponentavskrivning från och med 2016-01-01.

Komponentavskrivning innebär att ett investeringsobjekt delas upp i olika delar som tilldelas olika avskrivningstider baserat på nyttjandetiden. Avskrivningskostnaderna ska avspegla den faktiska resursförbrukningen.

Detta ger en mer rättvisande bild av det värde som tillgången faktiskt har. Respektive komponent ska skrivas av separat.

Återanskaffning av komponent redovisas som ny anläggningstillgång och eventuellt kvarvarande redovisat värde för den ersatta komponenten kostnadsförs.

Det som främst berörs av komponentavskrivning är byggnad, fastighet samt park- och gatuanläggningar.

Underhållskostnaderna kan komma att bli mindre då avskrivningstiderna för vissa komponenter minskar och istället för underhåll ersätts avskriven komponent med en ny investering.

Då den nya komponenten har samma avskrivningstid som den föregående blir avskrivningen konstant under hela perioden.

I RKR's rekommendation om materiella anläggningstillgångar anges följande;

"Förväntas skillnaden i förbrukningen av en materiels anläggningstillgångs betydande komponenter vara väsentlig, ska tillgången delas upp i dessa, och respektive komponent skrivas av separat".

Avskrivningstider

Beträffande avskrivningstid är det viktigt att betrakta livslängden d.v.s. nyttjandetiden, så att värdet blir rättvisande.

Svårigheterna när det gäller investering är frågeställningen om vad som är investering och vad som är underhåll. Det viktigaste blir då att utgå från likartade principer.

Viktigt är att man uträknar det restvärde som finns när en ersättningsinvestering görs.

Kostnaden för uträgningen/nedskrivningen skall också tas med i investeringskalkylen.

Avskrivningstiderna gäller ny och reinvesteringar. Det är antalet avskrivnings år som gäller i första hand. I de fallen man inte med säkerhet kan skilja på respektive komponent kan schablonfördelningen i procent användas.

Sammanställning avskrivningstider komponentavskrivning Klippan se bilaga 1

Nedskrivning av anläggningsvärde.

Har en tillgång vid räkenskapsårets slut ett lägre värde än vad som framgår av anläggningsredovisningen skall tillgången skrivas ned till det lägre värdet. En nedskrivning skall avse en oförutsedd och kraftig värdeminskning. Nedskrivning aktualiseras främst vid uträgningar och nedläggning.

Stora nedskrivningar skall belasta resultatet som en jämförelsestörande kostnad medan lägre nedskrivningar bokförs som extra avskrivning.

Uppskrivning av anläggningsvärde

Uppskrivning av anläggningstillgång kan endast ske i undantagsfall. Uppskrivning av tillgång får endast ske om tillgången har ett bestående värde som överstiger det bokförda. En uppskrivning får endast göras efter en oberoende värdering. God redovisningssed kräver att uppskrivningsbeloppet ej resultatförs utan förs på eget kapital i balansräkningen.

Försäljning av anläggningstillgång

Vid alla försäljningar skall affärsmässighet d.v.s. bästa möjliga ekonomiska ersättning gälla. Beslut om försäljning av fastighet skall fattas av kommunfullmäktige eller enligt delegation. Avyttrad, kasserad eller utrangerad anläggningstillgång skall rapporteras till ekonomiavdelningen för justering i anläggningsregistret.

Sammanställning avskrivningstider komponentavskrivning Klippan se bilaga 1		
Fastighet/Byggnad	%	År
Utvändig markanläggning	5	40
Stomme	25	60
Tak	5	30
Fasad	5	30
Innervägg	5	30
Ytskikt (golv, mattor, akustiktak)	10	30
Fönster, dörrar	10	30
Installationer (el/nät/centraler)	10	30
Installationer (värme/sanitet/vatten)	10	20
Installationer (ventilation inkl. styr samt hiss)	10	20
Installationer övrigt (belysning, data, tele, larm, passage)	5	10
Huvud/Industrigata, Bussficka		
Bärlager	80	70

Slitlager	20	10	
Bostadsgata samt GC-väg			
Bärlager	80	70	
Slitlager	20	30	
Offentlig belysning			
Armatyr	15	15	
Stolpe	40	40	
Kabel	45	50	
Parker			
Utrustning	40	10	
Perenner	10	15	
Buskar (större buskage samt träd)	50	30	
Lekplatser			
Underlag, redskap	100	5	
VA			
VA-ledning		60	
El-utrustning		20	
Styr och reglerutrustning		10	
Maskiner och pumpar		15	
Serviser och ventiler		30	
Övrigt		10	

Övrigt			
Inventarier med större slitage		5-10	
Inventarier med mindre slitage		10-20	
Persondatorer (kan bör kostnadsföras direkt)		3	
Bilar och transportfordon		5-10	
Maskiner större		10	
Maskiner mindre		5-10	
Konst		Obegrän- sad	
Mark med bestående värde		Obegr	

Bilaga 2 – detta är ett exempel

Rubrik – Projekt 757 Igensättning Klippans Idrottshall

Budget: 1150 tkr

Utfall: 1100 tkr

Diff: +50 tkr

Ansvarig projektledare: Hannah Gustavsson

Beskrivning av projektet

T ex klipp in text från rambeskrivningen

- Idrottshallens fönster ska sättas igen med en genomfärgad fasadskiva i grå kulör. Skiva och kulör ska godkännas av beställaren.
- Vägghonstruktionen ska isoleras.
- Utvändig panel ska bytas ut samt målas. Kulör ska godkännas av beställaren.
- Invändigt klädsel
 Regelverk: 28*70 mm cc 400, liggande
 Svart vindduk eller liknande, lämplig för ändamålet
 Panel: 22*34 mm med 10 mm mellanrum, stående med hyvlad och rundad kant
 22*120 mm liggandes i ovan/underkant
 Oljas, något vitpigmenterat
- Erforderliga plåtarbeten
- Grunden lagas och hela grunden målas. Kulör lika befintlig.

Ekonomisk slutredovisning

Komponentavskrivning Fastighet/Byggnad	År	Belopp / %	Notering
Stomme	60		
Utvändig markanläggning	40		
Tak	30		
Fasad	30		
Innervägg, stomkomplettering	30		
Ytskikt (golv, mattor, akustiktak)	30		
Fönster och dörrar	30		
Installation av el/nät centraler	30		
Installationer av värme, sanitet, vatten	20		
Installationer ventilation, styr, hiss	20		

Övriga installationer, tex belysning, data, tele, larm, passage,	10		
Köksmaskiner	10		

OBS! Om du anser att livslängden på komponenten skiljer sig från den föreslagna så ange den mer korrekta livslängden!